

ת"פ 67887/03/18 - מדינת ישראל נגד עלי סלמאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 67887-03-18 מדינת ישראל נ' סלמאן

בפני	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין:	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד מנאל אבו עאמר
	המאשימה
	נגד
	עלי סלמאן
	ע"י ב"כ עו"ד נאיל זחאלקה
	הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן הכולל שני אישומים בשלוש-עשרה עבירות רישום כוזב במסמכי תאגיד, שלוש-עשרה עבירות זיוף, ארבע עבירות קבלת דבר במרמה, חמש עבירות מרמה והפרת אמונים בתאגיד ועבירת גניבה בידי עובד אשר בוצעו במסגרת עבודתו בשני סניפים של בנק דיסקונט, שבהם היה מופקד על קופות הכספים.

סמוך לפני יום 10.3.14, קשר הנאשם קשר עם לקוח הבנק סאמר מסוודי, שלפיו סאמר יעביר לנאשם המחאות שאותן יפקיד הנאשם בחשבונות של לקוחות שונים של הבנק, ללא ידיעת או הסכמת הלקוחות, ולאחר ההפקדה ימשוך הנאשם סכומי כסף במזומן תמורת ההמחאות ויעבירם לידי סאמר או יבצע העברה בנקאית לחשבון אחר, ובחלק מהמקרים אף יקבל תמורה בעבור מעשיו.

במסגרת זאת הפקיד הנאשם חמש המחאות בסכום כולל של ₪ 99,000 בין התאריכים 10.3.14 ליום 23.3.14. חלק מההמחאות הופקדו פעמיים והנאשם משך כנגדן סך ₪ 49,500, תוך שזייף את חתימות המפקידים וביצע רישומים כוזבים במסמכי הבנק בנוגע להפקדת ההמחאות ומשיכת הכספים. כן עשה הנאשם פעולה של העברת כספים מחשבון של אחד הלקוחות שהופקדה אליו אחת ההמחאות לחשבון של לקוח אחר. ההמחאות שהופקדו הוחזרו בשל אי כיסוי וכתוצאה מכך גדלה יתרת החובה בחשבונות הלקוחות שאליהם הופקדו הכספים. הנאשם קיבל מסאמר תמורת ביצוע אחת הפעולות סך של ₪ 8,000.

בשל כל אלה הורשע הנאשם בביצוע שתיים-עשרה עבירות רישום כוזב במסמכי תאגיד, שתיים-עשרה עבירות זיוף, ארבע עבירות קבלת דבר במרמה וארבע עבירות מרמה והפרת אמונים בתאגיד שיוחסו לו באישום ראשון.

ביום 27.3.14 ביצע הנאשם ברישומי הבנק פעולת הפקדת מזומן בסך ₪ 50,000 בחשבון של אחד הלקוחות שבו

נוצרה יתרת חובה עקב הפעילות נושא האישום הראשון, ללא שקיבל כסף מזומן בפועל וללא הסכמתו או ידיעתו של הלקוח. כתוצאה מרישום פעולה זו, קופתו של הנאשם נמצאה חסרה במזומן בסכום של 50,000 ₪. הנאשם דיווח בכזב בטופס הפעולה כי הלקוח ביצע את הפקדת המזומן, תוך שזייף את חתימתו של הלקוח.

בשל כך הורשע הנאשם בעבירות רישום כוזב במסמכי תאגיד, גניבה בידי עובד, זיוף ומרמה והפרת אמונים בתאגיד אשר יוחסו לו באישום שני.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני שבמסגרתו כתב האישום תוקן. הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש.

3. בעניינו של הנאשם הוגשו ארבעה תסקירי שירות המבחן המלמדים כי הנאשם כבן 34, נשוי ואב לשניים, עובד באופן מזדמן כסדרן מוניות. עם סיום לימודיו החל הנאשם ללמוד תואר בבנקאות באוניברסיטה שבירדן ולאחר חזרתו השתלב תחילה בעבודות מזדמנות, ולאחר תקופה קצרה החל לעבוד בבנק דיסקונט עד למעצרו בגין העבירות נושא כתב האישום. הנאשם התחתן בשנת 2012 ומימן החתונה וצרכי המחיה גרמו להתדרדרות במצבו הכלכלי. אין לו הרשעות קודמות. הוא קיבל אחריות על ביצוע העבירות וטען כי ברקע עמדו חובותיו הרבים ומצבו הכלכלי הקשה. על אף קבלת אחריות לפני שירות המבחן, הנאשם התקשה להעמיק התבוננותו ולשתף בכנות על אודות קשייו וחוויותיו, ובכלל זה ביחס למעשיו הפלילים. שירות המבחן הציע לנאשם להשתתף בטיפול ייעודי לעברייני מרמה, הנאשם הסכים אך תחילה התקשה להתגייס לטיפול באופן ממשי, ורק בחלוף הזמן שיתף פעולה בטיפול.

שמיעת הטיעונים לעונש נדחתה מפעם לפעם על מנת לאפשר לנאשם להשלים טיפול קבוצתי הן במסגרת שירות המבחן, הן במסגרת עמותת "פעמונים" ללימוד התנהלות כלכלית נכונה. הוא הגיע למפגשי הקבוצות באופן עקבי ורצוף, נוכחותו היתה שקטה, אך ניכר היה כי מעורב בתהליך הטיפול באופן אמיתי וכן, ושירות המבחן העריך כי הנאשם רכש כלים להתמודדות נורמטיבית.

לנוכח חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, ההשתתפות בטיפול ואי פתיחת תיקים נוספים, המליץ שירות המבחן לנקוט בגישה שיקומית מצמצמת נזקים עתידיים ולגזור על הנאשם מאסר בעבודות שירות, התחייבות, מאסר על תנאי וצו מבחן למשך שנה.

4. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין אחד-עשר לעשרים ושמונה חודשי מאסר בפועל, וביקשה לגזור על הנאשם עונש המצוי ברף תחתון של המתחם, תוך שהדגישה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, את החזרה על המעשים שוב ושוב, את הבחירה של הנאשם שלא לחדול ממעשיו גם לאחר שהבין כי ההמחאות שהפקיד בחשבונות הלקוחות ללא ידיעתם, הן נטולות כיסוי, את התמורה שקיבל הנאשם בעד פעילותו, הנזק שנגרם ללקוחות ולבנק, אשר לא כוסה עד היום ואת העובדה שהנאשם, בניגוד לשותפו, היה עובד הבנק ובלעדיו וללא שיתוף פעולה שלו לא ניתן היה לבצע את העבירות. ב"כ המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה והציגה מסמך מהבנק, המלמד על כך שעד היום לא הושבו הכספים שהוצאו במרמה ונגנבו.

5. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם המתחיל במאסר קצר בעבודות שירות וביקש לגזור עליו את העונש שהומלץ על ידי שירות המבחן. ב"כ הנאשם הדגיש את חלוף הזמן מאז ביצוע המעשים, אשר מצדיק לטעמו אפילו חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. עוד הדגיש ב"כ הנאשם את הטפול שבו השתתף הנאשם, את התועלת שהפיק ממנו, את עברו הנקי והעובדה שלא נפתחו לו תיקים נוספים וכן הדגיש את העונש שהוטל על נאסר מסוודי, שותפו של הנאשם, וטען כי עונשו של הנאשם צריך להיות קל מעונש זה שכן נאסר הוא זה שנטל לכיסו את מרבית הכספים שהתקבלו במרמה.

6. הנאשם בדברו האחרון הודה שעשה טעות כשיצע את העבירות, תיאר את השתתפותו בטפול ואת השינוי שחל בחייו בחלוף הזמן, וטען כי כיום עובד קשה במשך 14 שעות ביום על מנת לפרנס את משפחתו ואינו תר אחר רווחים קלים.

7. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות להכין חוות דעת בענין הנאשם. חוות הדעת מיום 15.6.21 מלמדת כי הנאשם כשיר לרצות עונש זה.

מתחם העונש הולם

8. עבירות המרמה נועדו להגן על חופש הרצון וחופש הפעולה והבחירה של אדם, על מנת שניתן יהיה לקבל החלטות על בסיס מידע אמיתי. עבירות הזיוף נועדו להגן על אותם ערכים. העובדה שלצורך המרמה נעשה שימוש בהמחאות פוגעת גם במעמדן של אלה כאמצעי תשלום שניתן לתת בו אמון.

עבירות רישום כוזב במסמכי תאגיד ומרמה והפרת אמונים בתאגיד, נועדו להגן על תפקוד תקין של תאגידים, על קניינם ועל ניהול עסקים בהם על בסיס מידע נכון ואמיתי.

גם עבירת הגניבה בידי עובד נועדה להגן על קניינו של אדם, ובמקרה זה על קניינו של תאגיד בנקאי. המעשים שביצע הנאשם פגעו פגיעה קשה בקניינו של הבנק, ביחסי האמון בין הבנק לבין עובדיו שהם הבסיס ההכרחי לקיומם של יחסי עבודה שונים וכן ביחסי אמון בין הבנק לבין לקוחותיו, אמון שהוא הכרחי לצורך קיומם של חיי מסחר וכלכלה תקינים.

9. שני הצדדים התייחסו אל כלל המעשים של הנאשם כאל אירוע אחד לצורך קביעת מתחם עונש הולם ואף אני סבורה כי יש לעשות כן לנוכח הדמיון הרב בין המעשים, זהות המשתתפים בהם, העובדה שהמעשים שנעשו במסגרת האישום השני נועדו להסתיר את עקבות המעשים שנעשו במסגרת האישום הראשון, הערכים המוגנים שנפגעו וסמיכות הזמנים.

10. מעשיו של הנאשם תוכננו מראש והוא חבר לאחר כדי לבצעם. מדובר במעשים שנמשכו על פני פרק זמן של כשבועיים ימים במהלך שנת 2014, והנאשם חזר עליהם שוב ושוב גם לאחר שנוכח לדעת כי ההמחאות שהפקיד היו נטולות כיסוי.

11. היקף הכספים שהתקבלו במרמה ונגנבו מהבנק בעקבות מעשיו של הנאשם הוא גדול ועומד על סך של למעלה מ-90,000 ₪. כפי שעולה מתוך המסמך שהגישה המאשימה עד היום ובחלוף כשבע שנים מאז ביצוע העבירות, כספים אלו לא הוחזרו לבנק.

12. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירה של גניבה ממעביד בלבד בהיקף דומה נגזרו עונשים שכללו רכיב מהותי של מאסר בעבודות שירות או בפועל. ראו למשל ת"פ (י-ם) 23779-08-17 **מדינת ישראל נ' שוורץ** (פורסם בנבו 19.5.19), הפסיקה הענפה הנזכרת שם ופסק הדין בערעור עליו בעפ"ג 4887-06-19 **שוורץ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 21.11.19). לפיכך, ובהתחשב בעבירות המרמה הנוספות שבוצעו לצד עבירת הגניבה ממעביד, במעמדו של הנאשם ובמידת הפגיעה בערכים המוגנים, נראה כי העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא עונש מאסר בפועל.

13. על נאסר מסוודי, שותפו של הנאשם לביצוע העבירות, נגזרו חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה והתחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה. בעניינו של נאסר המאשימה עתרה לעונש של חמישה וחצי חודשי מאסר בעבודות שירות.

למרבה הצער, כתבי האישום של הנאשם ושל נאסר אינם חופפים במלואם, ישנן עובדות שהופיעו בכתב האישום של נאסר אך לא יוחסו לנאשם, וההפך. התנהלות זו, שבה התביעה מדברת בשני קולות, ומייחסת לשותפים לאותם אירועים מעשים שונים באופן שכתבי האישום אינם מתיישבים זה עם זה, יוצרת קשיים לא מעטים ותחושת חוסר נוחות.

מכל מקום, בסופו של יום ניתן לקבוע כי הנאשם הורשע במעשים בהיקף רחב יותר מאלה שבהם הורשע נאסר.

בנוסף, הגם שנאסר הוא שהגה את העבירות, הוא שמסר לנאשם את ההמחאות והוא שגרף את עיקר רווחי העבירות לכיסו, יש ממש בטענה כי מעמדו של הנאשם כעובד הבנק והעובדה שבלעדיו לא ניתן היה להוציא את העבירות אל הפועל, מובילים למסקנה כי מידת הפגיעה של מעשיו בערכים המוגנים גבוהה ממידת הפגיעה שפגעו מעשיו של נאסר, ועל כן העונש שיש לגזור על הנאשם צריך להיות גבוה במידת מה מהעונש שנגזר על נאסר, אך לא בפער משמעותי.

ישנו משקל משמעותי לעקרון האחידות בענישה, ולא ניתן להתעלם מעמדתה העונשית של המאשימה בעניינו של נאסר ומהעונש שנגזר עליו. בסופו של יום, אף אם סברתי כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם צריך להתחיל במאסר בפועל, בשל עיקרון האחידות בענישה, אקבע מתחם שבין תשעה חודשי מאסר בעבודות שירות לעשרים חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי למי שניזוק כתוצאה מן העבירה.

משעה שהעבירות בוצעו מתוך רצון להשיג רווח כספי, יש חשיבות להטלת עונש שיכלול גם רכיב כספי, על מנת לבטא את המסר שלפיו ביצוע עבירות אינו כדאי גם בהיבט הכלכלי.

העונש המתאים לנאשם

14. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו וקבלת אחריות על מעשיו. באלה יש כדי לגלם הבנת הפסול שבמעשים והם מפחיתים את הסיכון להישנות עבירות.

15. שקלתי עוד את העובדה שהנאשם נטל חלק בהליך טיפולי מטעם שירות המבחן ואת התרשמות שירות המבחן כי הטיפול סייע לנאשם לרכוש כלים להתנהלות נורמטיבית, ואלה מפחיתים אף הם את הסיכון להישנות העבירות. עם זאת, נתתי דעתי לסוג העבירות ולעובדה כי הנאשם ניהל אורח חיים מתפקד גם קודם לביצוע. לאור אלה, לא ניתן להתייחס לטיפול שבו נטל חלק כאל הליך שיקומי המצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

16. העבירות בוצעו לאורך שבועות ספורים בראשית שנת 2014. כתב האישום הוגש כארבע שנים לאחר ביצוע העבירות, בחודש מרץ 2018. אין כל הסבר מדוע נדרשו למאשימה ארבע שנים תמימות כדי להגיש את כתב האישום, בפרט לנוכח הטענה, שלא נסתרה, ולפיה הנאשם הודה בביצוע המעשים כבר בחקירתו במשטרה ושיתף פעולה עם החקירה. שיהיו זה, בפרט כשלאורך התקופה שחלפה לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים והוא מקיים אורח חיים תקין ומתפקד, מהווה הגנה מן הצדק, המצדיקה חריגה מסוימת לקולא ממתחם העונש ההולם.

17. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שמונה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 3.10.21 בשעה 8:00 במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.
- ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור איזה מהעבירות שבהן הורשע.
- ג. פיצוי לבנק דיסקונט בסך ₪ 5,000. הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.7.21 והבאים עד ל- 1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו תעמוד מלוא יתרת הפיצוי לפירעון מיד.
- ד. קנס בסך ₪ 1,500 או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.12.21.
- ה. צו מבחן למשך חצי שנה מהיום. הסברתי לנאשם את חובתו לשתף פעולה עם צו המבחן ואת האפשרויות העומדות לפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

18. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י' תמוז תשפ"א, 20 יוני 2021, בנוכחות הצדדים.